

ITEM NO. 11019/56

SPECIAL ATTENTION: Political Advisor
Translation Pool

JU/AW
Dec 6
MI/252

POLAND

FOREIGN RELATIONS (1500)

LABOR (1900)

POLISH QUESTIONS ON THE SESSION OF THE INTERNATIONAL LABOR ORGANIZATION

SOURCE MUNICH: Confidential, reliable source.

DATE OF OBSERVATION: Recent period.

ENGLISH SYNOPSIS: The Administrative Council of the International Labor Organization discussed during its last session in GENEVA the labor conditions in Poland. As the basis for discussion served the report of the Freedom Committee of Trade Unions, which included some complaints lodged already in 1953 and others which emerged after the POZNAN incidents in June 1956. To the earlier complaints the Polish Government answered with a three-year delay in February 1956, and the reply bore all signs of a "Stalinist" attitude. The later complaints concerning POZNAN incidents were dealt with in a reply of 27 October 1956, and in quite a different, a conciliatory, mood. The discussion at the Administrative Council's meeting was marked by a tendency of availing to cause difficulties for GOMULKA's government and crediting him with the good intention of making the Polish labor organizations independent of the Party and the government. Finally the meeting unanimously voted a five-point appeal to the Polish Government, asking in the first place that Poland ratify a number of international conventions.

EVALUATION COMMENT: Attention Labor Program Editor.

x x x

(over)

W odniesieniu do spraw dotyczących położenia robotników w krajach satelickich, Rada Administracyjna Międzynarodowej Organizacji Pracy zajmowała się na swej ostatniej sesji genewskiej oprócz kwestii węgierskiej również stosunkami panującymi w Polsce.

Przebieg dyskusji nad sprawą węgierską oraz przyjęte w jej wyniku rezolucje podałem w poprzednim raporcie (MI/251.)

Stosunki panujące w Polsce omawiane były na podstawie raportu Komitetu Wolności Związków Zawodowych.

Komitet ten złożył sprawozdanie przeprowadzonych przezeń dochodzeń na temat skarg jakie do niego wpłynęły, a których przedmiotem było pogwałcenie przez rząd polski zasady wolności stowarzyszeń, a w szczególności związków zawodowych.

Komitet rozpatrywał dwa rodzaje skarg. Pierwsza z nich, wcześniejsza, przedłożona została przez Międzynarodową Konfederację Związków Zawodowych. Przedłożona ona była jeszcze w roku 1953. Inne skargi, późniejsze, wpłynęły do komitetu po wypadkach poznańskich. Te ostatnie wysunięte zostały przez wspomnianą wyżej Konfederację, jak również przez Międzynarodową Konfederację Chrześcijańskich Związków Zawodowych, oraz Polską Konfederację Chrześcijańskich Związków Zawodowych na Obczyźnie, Federację Pracy Nowej Zelandii, Związek Robotników Urugwaju i inne.

Complaints Lodged Against the Polish Government

Pierwsza z wyżej wymienionych skarg, nosząca datę 16 lutego 1953, stawiała pod adresem rządu polskiego zarzuty oparte na szczegółowej dokumentacji zaczerpniętej z polskiego ustawodawstwa pracy, wypowiedzi polskich przedstawicieli rządu i kierowników związków zawodowych, oraz zebranych faktów dotyczących życia organizacyjnego i warunków pracy polskich robotników.

W memorialie tym Międzynarodowa Konfederacja Związków Zawodowych stwierdziła, że "pod panowaniem obecnego reżymu w Polsce pojęcie poszanowania wolności związków zawodowych stało się całkowicie martwą literą". "Organizacje związków zawodowych zostały w Polsce ustanowione przez władzę polityczną dla

realizacji celów wytkniętych przez rząd i działają całkowicie pod kontrolą rządową". "Związkom zawodowym w Polsce powierzono rolę pilnowania robotników w tym sensie, żeby przyczyniali się oni do realizacji rządowych planów gospodarczych". "Zadaniem ich jest organizowanie wśród robotników współzawodnictwa w zakresie wypełnienia i przekraczania narzuconych norm pracy". "W rezultacie rząd polski narzucił związkom zawodowym obowiązek popierania interesów państwa, które jest uniwersalnym pracodawcą". "Podporządkowanie związków zawodowych dyrektywom partii komunistycznej, które są jednoznaczne z dyrektywami rządu, dało w rezultacie zupełne porzucenie właściwego celu związków zawodowych, którym jest obrona interesów robotników, i nadanie im charakteru wykonawczych organów rządowych".

Opierając się na powyższych stwierdzeniach, Konfederacja Wolnych Związków Zawodowych zwróciła się do Międzynarodowej Organizacji Pracy, żeby podjęła wszelkie potrzebne kroki celem położenia kresu temu stanowi rzeczy, który jest sprzeczny z międzynarodowymi zobowiązaniami Polski jako członka tej organizacji.

Komitet Wolności Związków Zawodowych będący, jak wiadomo, stałym organem Rady Administracyjnej Międzynarodowej Organizacji Pracy, po otrzymaniu powyższej skargi, postąpił zgodnie z procedurą, t.j. zwrócił się do rządu polskiego o wyjaśnienie.

The First Reply of the Polish Government

Rząd polski w ciągu trzech lat nie dawał żadnej odpowiedzi. Dopiero w dniu 15-tym lutego 1956-go roku rząd ten przesłał Radzie Administracyjnej obszerne wyjaśnienia na skargę Konfederacji Związków Zawodowych. Odpowiedź ta utrzymana jest całkowicie w dawnym "stalinowskim" stylu. Według twierdzeń rządu polskiego, "władza w Polsce należy do robotników, których interesy są identyczne z interesami państwa". "Związki zawodowe w Polsce uznały jako ich podstawowe zadanie udział klasy robotniczej w wykonaniu planów gospodarczych i to nie dlatego, jakoby to zadanie zostało im przez rząd narzucone, lecz dlatego, że klasa robotnicza jest jaknajbardziej zainteresowana w rozwoju gospodarczym kraju, zmierzającym do podniesienia jej dobrobytu". "Dokument przedłożony przez Konfederację Wolnych Związków Zawodowych nie jest niczym innym jak tylko pamfletem o określonych celach politycznych zmierzających do zakłócenia współpracy międzynarodowej".

Druga grupa skarg przeciwko rządowi, która wpłynęła po wypadkach poznańskich, protestowała przeciwko represjom w

stosunku do uczestników strajku i manifestacji. W skargach tych podniesiono, iż twierdzeniom rządu polskiego jakoby interesy robotników identyfikowały się z interesami rządu, zaprzeczyły jaszkrawo fakty, które miały miejsce w POZNANIU w czerwcu bieżącego roku.

The Second Reply of the Polish Government

Na te skargi rząd polski odpowiadał w dniu 27-mym października 1956 w zupełnie już innym tonie. Rząd przyznał, że robotnicy mieli słuszne podstawy do niezadowolenia i że odpowiedzialność za przyczyny wypadków spada na władze centralnej i lokalnej administracji, "która wyrządziła szkody robotnikom zakładów 'ZISPO'". Niemniej jednak rząd w tej swojej odpowiedzi podtrzymywał twierdzenie, że do spokojnych manifestantów dołączyli się "awanturnicy i kryminaliści", którzy sprowokowali zabójstwa, akty gwałtu i rabunek. W dalszym ciągu rząd zapewnił, że nikt nie został aresztowany z powodu samego tylko udziału w strajku i manifestacji. W świetle tych wyjaśnień rząd oświadcza, że w związku z wypadkami poznańskimi "nie pogwałcił on zasad odnoszących się do wolności związków zawodowych, które łączą wszystkie państwa należące do Międzynarodowej Organizacji Pracy". W zakończeniu swej noty rząd polski oświadcza, że "zarówno władze polskie jak i cały naród życzą sobie jaknajściślejszej współpracy z Międzynarodową Organizacją Pracy i innymi organizacjami międzynarodowymi, kontynuując i wzmacniając kierunek postępowania, jaki Polska dotychczas w tej dziedzinie stosowała".

Wyżej przytoczone ostatnie zdanie odpowiedzi polskiej, mimo wątpliwości jakie mogą budzić końcowe słowa, różni się bardzo pozytywnie od podobnych deklaracji rządu polskiego z lat dawniejszych.

Dyskusja na Radzie Administracyjnej nad powyższą sprawą miała bardzo krótki przebieg. Była ona nacechowana tendencją nie stawiania trudności obecnemu rządowi GOMULKI. Wszyscy mówcy podkreślali, że w Polsce zaszły daleko idące zmiany które, być może, przywrócą całkowicie wolność związków zawodowych. GOMULKE obdarzono dużym kredytem oczekując, iż wprowadzi on w życie uniezależnienie organizacji zawodowych od partii i od rządu.

The Five-Point Resolution

Jednomyslnie przyjęto wnioski przedstawione przez Komitet Wolności Związków Zawodowych treści następującej:

- 1) Całkowita wolność związków winna być w Polsce przywrócona.

(over)

- 2) W tym celu byłoby szczególnie pożądane, ażeby rząd polski ratyfikował w najbliższym czasie odpowiednie konwencje międzynarodowe.
- 3) Ażeby wykonaniu tych konwencji zapewnić istotną skuteczność, rząd polski winien zagwarantować obywatelom wolności cywilne określone przez Deklarację Praw Człowieka.
- 4) Niezależność ruchu zawodowego winna być całkowicie respektowana, a związki zawodowe nie powinny być używane jako narzędzie do osiągnięcia celów czysto politycznych.
- 5) Związki zawodowe powinny rządzić się samodzielnie bez żadnej interwencji władz państwowych.

Delegat sowiecki, p. ARTUNIAN, wstrzymał się od głosowania, "ponieważ rząd ZSSR ma zastrzeżenia co do składu Komitetu Wolności Związków Zawodowych, który nie jest bezstronny".

End.